

23,5 CNT GRŪDŲ VIDUTINIŠKAI IŠ HEKTARO—YRA!

Visų šalių proletarai, vienykitės!

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS

KUPIŠKIO RAJONO KOMITETO

IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ

DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

STALINO KELIU

Eina nuo 1946 metų

Kupiškis,

1960 m. sausio 23 d.

Šeštadienis

Nr. 7 (1388)

Kaina 15 kap.

Laiškai iš „Tarybinio pirmūno“ kolūkio

Redakcija kreipėsi į „Tarybinio pirmūno“ kolūkio gamybos organizatorius, lauklininkystės ir gyvulininkystės žymūnus, prašydama papasakoti laikraščio skaitytojams, kokių būdu šiame kolūkyje praėjusiais metais pasiekti tokie žymūs laimėjimai vykdant didingąjį septynmečio planą. Šiame kolūkyje vidutinis grūdinių kultūrų derlius siekė 23,5 cnt iš ha, iš kiekvienos visuomeninės karvės primelžta vidutiniškai po 3526 kg pieno. Tai tik vidurkis, o atskiri pasiekimai dar didesni.

23,5 CNT GRŪDŲ IŠ HA—NE RIBA

Brigadininku dirbu treji metai. Pradžioje ir pas mus reikalai buvo ne kokie. Vidutinis grūdinių kultūrų derlius nesiekė net 10 cnt iš hektaro. Ne-gausūs buvo techninių kultūrų, daržovių derliai. Kolūkio nariai ryžosi staigiam posūkiui šioje srityje. Kadangi mūsų brigadoje dauguma buvo seni ir prityrę žemdirbiai, tai mes, laikydamiesi visiemis žinomų normų, ėmėmės šių pagrindinių priemonių laukų derlingumui padidinti.

KAIP GI MES PRODUKTYVIAI SUNAUDOJAME GAUSIAS VIETINES TRĄŠAS?

Pagrindinį dėmesį skiriame vietinių trąšų sukaupimui. Mūsų kolūkyje nėra durpynų. Todėl 1956—1958 metų laikotarpiu iš šepetos durplių kraiko fabriko parsiveždavome reikiamą kraiko kiekį. Kas svarbiausia, tai pas mus arklidėse, kiaulidėse ir karvidėse mėšlas neišvežamas. Gyvuliai žiemoja ant jo. Ir, reikia pasakyti, kad nuo to jie nei kiek nenukentia, bet jų žiemojimo sąlygos dar geresnės. Mat, jie stovi sausai, visuomet gausiai pakreiktuose tvartuose. O kada tvartuose daug mėšlo, gerai pareiklta, tai gyvuliams žymiai ir šilčiau. Nuo to visuomeninis ūkis visokeriopai laimi.

Galima pasakyti, kad tik organinės trąšos ir padidino mūsų visuomeninių laukų derlingumą. Todėl jau 1958 metais vidutinis grūdinių kultūrų derlius viršijo 15 cnt iš ha. Labai svarbu mokėti panaudoti vietines trąšas. Kukurūzams, cukriniams runkeliams, kitiems šakniavaisiams mėšlas į dirvas išvežamas rudeni ir apariamas. Šiems pasėliams skirtas dirvas tręšiame gausiai—iki 30 tonų į hektarą. Jau praėjusiais metais, patręšus daržovėms skirtus plotus, daug mėšlo liko užimtųjų pūdymų tręsimui.

DAUG LEMIA ŽEMĖS DIRBIMAS, SĖJOMAINŲ TAIKYMAS

Vien tik gausiai patręšti dirvas, tai dar nereiškia gauti gau-

Pranas Kikilas
I brigados brigadininkas

sų derlių. Daug lemia ir žemės dirbimas, sėjomaina, grūdinių kultūrų derlių, mes dedame pagrindą sekančių metų derliui. Tik nuėmę žiemkenčius, kur dirvos neapsėtos dobilais, tuojau jas nuskutame. Skutame, žinoma, ne tik žiemkenčių ražienas. Jau praėjusiais metais mūsų brigadoje buvo nuskustos visų grūdinių kultūrų pasėlių ražienos. Negiliai suartos ražienos nuakėjamos, sulyginama dirva. Ražienų skutimas—tai viena iš pagrindinių priemonių kovai su piktžolėmis. Dabar jau galime pasidžiaugti, kad pas mus laukuose piktžolių beveik nėra.

Visos dirvos, kur buvo nuskustos ražienos, kaip paprastai pas mus rudeni antrą kartą giliai suariamos. Rudeni suariame ir pūdymams skirtas dirvas—taip, kad iš rudens pas mus nesuartų dirvų nelieka. Atėjus pavasariui, kuo anksčiausiai visiems pasėliams skirtas dirvas lengvomis akėčiomis nuakėjame, nuvalkiuojame. Tuo apsaugome dirvas nuo drėgmės išgaravimo, sudygsta dar likusios piktžolės.

Pačią sėją stengiamės atlikti kaip galima greičiau. Skersai išilgai sukultivavę šias dirvas, tuojau sėjame grūdines kultūras. Neleidžiame įdžiūti ir toms dirvoms, į kurias sėjame cukrinius runkelius. Dabar—apie patį trąšų panaudojimą. Kaip jau minėjau, cukriniams runkeliams, kukurūzams mėšlą mes išvežame ir apariame rudeni. Kad ir rudeni išvežtą mėšlą stengiamės tą pačią dieną įterpti į žemę. Pavyzdžiui, bulvių tręsimui į dalį dirvų mėšlą vežame ir pavasari, prieš jų sodinimą. Šis mėšlas tuojau lėkštinėmis akėčiomis įterpiamas į dirvą ir, bulves sodinant, apariamas. Pas mus visi stengiasi, kad išvežtas į laukus mėšlas nei kiek neišdžiūtų, neišgaruotų iš jo trąšos.

NEUŽMIRŠTAME IR PASĖLIŲ PRIEŽIŪROS

Kada žemė visiems pasėliams didele dalimi parengta rudeni, pavasari sėją galima atlikti žy-

miai anksčiau. 1959 metų pavasaris buvo ankstyvas. Ir Gegužės Pirmosios garbei mes jau buvome pasėję pagrindines grūdines kultūras, cukrinius runkelius. Ankstyva sėja ypač lemia cukrinių runkelių, grūdinių kultūrų derlių. Grūdines kultūras sėjame eilinėmis sėjamosiomis mašinomis.

Pavasari, kai tik galima įeiti į dirvą, lengvomis specialiomis akėčiomis nuakėjame visus žiemkenčius kviečius. Praėjusiais metais pradėjome praktikuoti ir rugių nuakėjimą. Žiemkenčių nuakėjimas davė teigiamus rezultatus. Nuakėjame mes ir vasarines grūdines kultūras. Pirmą akėjimą atliekame praėjus 2—4 dienoms po sėjos. Antrą kartą akėjama maždaug praėjus dviem savaitėms, kada jau sudygsta javai. Taip pat, prisilaikant agrotechnikos reikalavimų, nuakėjami, o vėliau purenami kukurūzų pasėlių plotai. Žymiai atsiliepia į derlingumo didėjimą cukrinių runkelių, daržovių pasėlių plotų purenimas. Todėl, tik pasėjus šias kultūras, pradedame purenti specialiais purentuvais tarpuogius, o vėliau pasėlius apkaupiami. Kadangi pas mus kukurūzai sėjami tik kvadratinio-lizdiniu būdu, tai jų pasėlių priežiūra atliekama mechanizuotu būdu, nenaudojant rankų darbo. Purenimas ir apkaupimas atliekamas skersai ir išilgai.

Žemdirbių dedamos pastangos išauginti gausius visų kultūrų derlius veltui nenuėjo. 102 hektarų plote vidutinis grūdinių kultūrų derlius praėjusiais metais siekė iki 24 cnt iš ha. 20 ha plote vidutinis bulvių derlius viršijo 204 cnt iš ha. Gerai užaugo cukriniai runkeliai; jų vidutinis derlingumas—380 cnt iš ha visame 5,5 ha pasėlių plote.

Mūsų pasiekti rezultatai—ne riba. Šiais metais pasieksime dar geresnių rezultatų. Ir kaip nedidės laukų derlingumas, jeigu pas mus dirba tokie visų darbų žymūnai, kaip Irena Kalainaitė, Stefa Stačkuvienė, Bronė Lukinskaitė, Antanas Kepalas, Antanas Devainis, Bronius Maslenikas, Jonas Abuoja su žmona, Antanas Sidlauskas su žmona, Balys Usevičius ir daugelis kitų,—visų gi neišvardinsi. Nuosirdžiai dėkoju jums, draugai, ir tikiu, kad jūsų darbščios rankos šimet išaugins dar gausesnius derlius.

GORKIS. 40-tųjų Spalio metinių vardo gamykloje pagal Gorkio vandens transporto inžinierių instituto profesoriaus, technikos mokslų daktaro M. J. Alferjevo projektą statomas ne-

DIDŽIUOJAMĖS SAVĄJA TĖVYNE!

MOTINOS, JUK TAI MŪSŲ LAIMĖ!

Motinos! Jūs ma-la lydėjo ir kitus tėtė paplūdusius mano du sūnus—kraujuose savo sū-Juoza ir Broniū-nus? Matėte! Ir aš kurie su ginklu ran-mačiau, ir mano šir-koje kovėsi su bur-dis plyšo iš skaus-žuaziniais naciona-mo, tėmo akys nuo listais...

ašarų... Tačiau aš Dar dešimt mano niekad gyvenime ne-vaikų yra sveiki ir benorėčiau to maty-gyvi. Ir aš laimin-ti. Ir jūs, motinos, ga, be galo laimin-ti. Ir aš laimin-ti, ga, kad jie gali gy-gėti kraujo, ašarų, venti! N. Chruščio-nelaimių! vo kalba, kurią klausiau per radiją, mane pravirkdė, bet aš verkiau iš džiaugsmo. Jis kalbėjo apie gyvybę ir gyvenimą, laimę ir džiaugsmą, o visa tai tegali duoti tik taika! Amžina tai-fra! Motinos! juk tai visų mūsų laimė!

Mano vyrą ir sū-nų Kazi pakirto niekinga lietuviš-kujų buržuazinių nacionalistų kulka. Sūnus Balys, lieda-mas kraują ir pra-kaitą, perėjo visą frontą nuo pat Sta-lingrado stepių iki Berlyno. Nepritek-liai ir mirties šmėk-

Pranė Giedraitienė
Motina-didvyrė

Tai nuostabul

Milijonas du šim- Jeigu tiek daug tai tūkstančių jau žmonių gali grįžti nu vyrų grįš į na-namo, reikia tik iš-mus. Tai nuostabu! vaizduoti, kokie mes Lai tik po kelias stiprus, kokia ga- plytas jie sūdeda į linga mūsų šalis ir stovybas, ir tai iš- kaip mes visi trokš- kart gausis ištisas tame taikos—tos miestai. Tačiau jie amžinos žmonijos sudės šimtus, tūk- tančius plytų! Jie svajonės. Ir ji—tai- jauni, jie stiprus, ka—bus išsaugota! jie—mūsų šalies pa- sididžiavimas ir ga- lybė!

Povilas Latvėnas
VŪV darbininkas-
kalkininkas

paprastas katamaraninio tipo laivas.

Nuotraukoje: Gorkyje sta-tomo pirmojo pasaulyje kata-maraninio laivo modelis.

O. Jarčevskio (TASS) nuotr.

RAJONO PARTINĖS ORGANIZACIJOS ATASKAITINIS-RINKIMINIS SUSIRINKIMAS

Ivyko rajono partinės organizacijos ataskaitinis-rinkiminis susirinkimas. Pranešimą už ataskaitinį laikotarpį padarė Lietuvos Komunistų partijos rajono komiteto sekretorius drg. J. PAPLAUSKAS. Pranešėjas kalbėjo, kad 1959 metais rajone pasiekta nemažų laimėjimų visuose darbo baruose. Rajono vietinė pramonė pirmą laiką įvykdė metinį gamybos planą. Sustiprėjo kolūkių ekonomika. Nemažų laimėjimų pasiekta liaudies švietimo, kultūrinio darbo srityse. Tai žymus rajono partinės organizacijos, komunistų pasiekimas.

Pranešėjas kalba, kad, vykstant didingąjį septynmečio planą žemės ūkyje, atskiruose kolūkiuose pasiekta taip pat įžymių laimėjimų. Pavyzdžiui, „Tarybinio pirmūno“ kolūkyje jau praėjusiais metais grūdinių kultūrų derlingumas pasiekė tas ribas, kurios buvo numatytos gauti septynmečio pabaigoje. Vidutinis grūdinių kultūrų derlingumas visame pasėlių plote viršijo 23 cent iš ha. Žymių laimėjimų šiame kolūkyje pasiekta ir pieno gamyboje. 100 ha naudmenų pagaminta 384,9 cent pieno. Vidutiniškai iš kiekvienos visuomeninės karvės artelėje primelžta 3526 kg pieno. Geriausia kolūkio karvių melžėja Viktorija Garlinskaitė primelžė iš kiekvienos prižiūrimos karvės vidutiniškai po 4552,8 kg pieno. Šis kolūkis pirmąją rajone ir mėsos gamyboje. 100 ha žemės ūkio naudmenų čia per praėjusius metus pagaminta 161,6 cent mėsos, o 100 ha ariamos—po 50 cent kiaulienos.

Sėkmingai įvykdė praėjusiais metais išpareigojimus pieno gamyboje „Juodpėnų“ kolūkio gyvulininkystės darbuotojai. Taip pat ištesėjo savo išpareigojimus mėsos gamyboje „Vedrupio“ kolūkio kiaulių augintojai. Gerų rezultatų gyvulininkystės produktų gamyboje pasiekė „Gegužės Pirmosios“, „Salamiesčio“, „Naujo gyvenimo“, „Alizavos“, „Nemuno“ kolūkių nariai.

Gyvulių ūkis taip pat susietas su laukininkystės išvystymu, derlingumo didinimu. Praėjusiais metais gausius grūdinių, techninių, pašarinių kultūrų derlius buvo išaugintas „Tarybinio pirmūno“, „Salamiesčio“, „Vienybės“, „Alizavos“ ir kituose rajono kolūkiuose.

Kartu pranešėjas kritikavo tuos kolūkius, jų valdybas, partines organizacijas, kur neįvykdyti prisiimtųjų socialistinių išpareigojimų gamyboje, o taip pat didinant laukų derlingumą. Rimtos kritikos susilaukė M. MEL-

NIKAITĖS vardo kolūkio valdyba, jos pirmininkas Vytautas Baronas. Dar 1958 metais šis kolūkis pirmavo rajone mėsos gamyboje. Per 1958 metus vien kiaulienos 100 ha ariamos buvo pagaminta virš 60 cent. Tačiau kolūkio pirmininkui, partinei organizacijai susilpninus organizacinį darbą, praėjusiais metais artelėje mėsos buvo pagaminta dvigubai mažiau palyginus su ankstesniais metais. Kolūkis tik 60 proc. apsirūpinęs pašarais. Neįvykdyti išpareigojimai ir pieno gamyboje. Žemės ūkio artelėje metai iš metų mažėja ir laukų derlingumas, nes vis mažiau ir mažiau sukaupiamą organinių trąšų.

Rimtos kritikos susilaukė taip pat ir „ADOMYNĖS“, „ŽALGIRIO“, „MITUVOS“, „VEŽIONIŲ“, „MŪSŲ RYTOJAUS“, „BUGAILIŠKIŲ“ kolūkių valdybos, visuomeninės organizacijos, apylinkių Tarybos. Gėdingai negausus praėjusiais metais buvo šiuose kolūkiuose derlius. Todėl neįvykdyti liko ir prisiimtųjų išpareigojimai pieno, mėsos gamyboje. Jei šiuo kolūkių vadovai šiais metais nepadarys rimtų išvadų iš padarytų klaidų, tai ir šiais metais gali susilubuoti prisiimtųjų išpareigojimų įvykdymas. Pranešėjas nurodė būtinumą dabar, žiemos metu, sukaupiti kaip galima daugiau organinių trąšų, tam naudojant durpes, durpių kraiką.

Viena iš svarbiausių priemonių, norint staigiai padidinti mėsos gamybą, yra vienkartinį paršavedžių panaudojimas. Tik jų sąskaita galima žymiai padidinti kolūkiuose paršelių skaičių. Būtina sustiprinti kovą su tokiais reiškiniais, kaip jaunų paršelių kritimas. O tai praėjusiais metais dar pasitaikė „TIESOS“, „VEŽIONIŲ“, „MITUVOS“ ir kt. kolūkiuose, kuriuose krito nemaža paršelių.

Toliau pranešėjas kalbėjo apie tuos didingus uždavinius, kuriuos iškėlė partijos XXI suvažiavimas, o taip pat po suvažiavimo įvykusieji TSKP CK Plenumai. Rajono žemės ūkio darbuotojai septynmečio planą išpareigojo įvykdyti per penkerius metus. Todėl čia reikia didelio jėgų įtempimo, gyvo organizacinio darbo. Reikalinga, kad partinės organizacijos diena iš dienos gerintų partinį-organizacinį darbą, organizuotų kolūkinio kaimo žemdirbius šioms didingiems uždaviniams įvykdyti pirmą laiką. Ypatingos reikšmės dokumentas, kaip nurodė pranešėjas, yra TSKP Centro Komiteto nutarimas „Apie partinės propagandos uždavinius šiuolaikinėmis sąlygomis“. Dabar, kada didžiosios ir galingosios tarybinės šalies darbo žmonių laimėjimai stebina viso pasaulio žmoniją, ir mūsų šalis vis sparčiau ir sparčiau žengia į komunistinės visuomenės su-

kūrimą, ideologinis darbas turi dar svarbesnę reikšmę.

Nepaprastą reikšmę ir mūsų rajono darbo žmonėms turi TSRS Aukščiausiosios Tarybos ketvirtoji sesija, jos nutarimai, TSRS Ministrų Tarybos Pirmininko, TSKP CK Pirmojo Sekretoriaus N. Chruščiovo kalba „NUSIGINKLAVIMAS—KELIAS Į TAIKOS STIPRINIMĄ IR TAUTŲ DRAUGYSTĘ“.

Pranešėjas nemaža vietas savo pranešime skyrė vietinės pramonės tolesniam išvystymui rajone. Jis pažymėjo, jog praėjusiais metais pirmą laiką įvykdė gamybinius planus ir daug produkcijos pagamino virš plano Šepetos durpių-kraiko gamyklos dirbantieji, remonto kontora, vietinio ūkio valdybos kalkių gamintojai. Kartu pranešėjas kritikavo vietinio ūkio valdybos vadovus, kad Kupiškio statybinių blokų fabrikas vos 50 proc. praėjusiais metais įvykdė gamybinių uždavinių, ir dabar, žiemos metu, negaminama produkcija. Kritikos susilaukė ir vietinio ūkio valdybos įmonės, kurios negamina būtiniausių žemės ūkio padargų, įrankių (rogių, vežėčių, ratų ir kt.). Nurodyta, kad šiais metais vyriausybė išskyrė nemažą lėšų Kupiškio statybinių blokų fabriko išplėtimui. Septynmečio pabaigoje Kupiškio rajonas bus ne tik tai išvystytas žemės ūkio rajonu, bet taip pat kartu taps ir pramoniniu rajonu.

Daug vietos pranešime buvo skirta partinių organizacijų darbui, toliau sprendžiant partijos ir vyriausybės iškeltus didinguosius uždavinius, plečiant žemės ūkį, pramonę, liaudies švietimą, kultūrą. Konkreti nurodyta, kas reikia daryti, kad visos partinės organizacijos, komunistai suvaldintų tikrai avangardinį vaidmenį didingajame komunizmo statybos bare.

Komunistai „Vienybės“ kolūkio pirmininkas POVLAS ŠULCAS, „Lėvens“ — VYTAUTAS BINKEVIČIUS, „Pakupio“ — FILIPAS SOBKO, „Skodinio“ — VLADAS JANULIONIS, „Ateities“ — STASYS STULGINSKAS kalbėjo susirinkime apie tai, kaip jų vadovaujamų kolūkių žemdirbiai, gyvulininkystės darbuotojai vykdo socialistinius išpareigojimus didinant laukų derlingumą, gaminant gyvulininkystės produktus. Nors praėjusiais metais šiuose kolūkiuose nebuvo įvykdyti prisiimtųjų išpareigojimai, užduotys gyvulininkystės produktų gamyboje, laukų derlingume, bet šių žemės ūkio artelių vadovai išpareigojo šiais metais likviduoti atsilikimą, žymiai daugiau pagaminti žemės ūkio produktų, pilnai įvykdant prisiimtuosius išpareigojimus.

Lietuvos LKJS rajono komiteto sekretorius ALGIRDAS BOČIULIS kalbėjo apie tai, kaip pagerinti darbą jaunimo, ypač kaimo jaunimo, tarpe. Jis nurodė, kad per praėjusius

metus į komjaunimą priimta 153 jaunuoliai. Tačiau iš jų kolūkiečių—tik 19. Taip pat mažai priimama į garbingąsias komjaunimo eiles ir darbininkų. Aštuoniuose rajono kolūkiuose, kaip „BUGAILIŠKIŲ“, „ŠETEKŠNOS“, „VIENYBĖS“ ir kt., dar nėra pirmųjų komjaunimo organizacijų. Tas rodo, kad komjaunimo rajono komitetas, šiuose kolūkiuose dirbą partijos rajono komiteto instruktoriai dirba atitrūkę nuo kaimo jaunimo masių. Kaip nurodė kalbėtojas, šiais metais bus dedamos visos pastangos, kad visuose rajono kolūkiuose būtų stiprios komjaunimo organizacijos. Žymesnį vaidmenį, kovojant su viešosios tvarkos pažeidėjais, už jaunimo komunistinį auklėjimą turėtų suvaldinti komjaunimo organizacijos, liaudies draugovės.

Rajono vietinio ūkio valdybos viršininkas komunistas VENJAMINAS GUBINAS kalbėjo apie tai, kaip rajono vietinės pramonės dirbantieji vykdo didingąjį septynmečio uždavinius. Jeigu remonto kontoros dirbantieji praėjusiais metais daugiau kaip trečdaliu viršijo prisiimtuosius išpareigojimus, tai gamybinių planų neįvykdė statybinių blokų gamintojai, miško medžiagos parengėjai. Kalbėtojas pažymėjo, kad vyriausybė šiais metais paskyrė daugiau kaip vieną milijoną keturis šimtus tūkstančių rublių statybinių blokų karbonizacijos cecho statybai. Šio cecho statyba bel įrengimo darbai bus užbaigti šiais metais. Nuolat gerėja partinės organizacijos darbas. Komunistai JUOZAS POVLONIS, POVLAS LATVĖNAS, STASĖ LATVĖNIENĖ yra ne tik pirmūnai gamyboje, bet savo asmeniniu pavyzdžiu skatina ir kitus geriau dirbti. Masinio politinio darbo pagerinimui vietinio ūkio valdybos dirbančiųjų tarpe V. Gubinas prašė LKP rajono komiteto konkretesnės paramos.

JONAS GIEDRAITIS, LKP rajono komiteto partinio švietimo kabineto vedėjas, daug vietos savo pasisakyme skyrė inteligentijos, ypač mokytojų, kadru auklėjimui. Jis nurodė, kad iš 316 rajono mokytojų šiuo metu baigusių aukštąjį mokslą yra tik 60. Neakivaizdiniu būdu studiuoja tik 46 mokytojai. Leonas Andrijauskas, Valerija Garnienė, Algis Liaudanskas, Kazys Savickas, Janina Jonuškaitė, Antanas Baniulis, Regina Guobienė, Regina Remeikienė neturi net vidurinio išsilavinimo. Šie faktai rodo, kad partinės organizacijos daugiau turi kontroliuoti, kaip mokytojai mokosi, kaip kelia savo idėjinį-teorinį lygį. Iškeltas būtinumas nepaliaujamai platinti tarybinę knygą, siekti, kad visi darbo žmonės skaitytų spausdinto žodžio lobynus.

Komunistas ROMUALDAS JURKEVIČIUS kalbėjo, jog reikia pasiekti, kad visi dar-

bo žmonės stovėtų socialistinio teisėtumo sargyboje, kovotų su nusikaltimais. Reikia iš anksto užkirsti kelią bet kokiam socialistinio teisėtumo normų pažeidimui. Jis nurodė, kaip M. Melnikaitės vardo kolūkio nariai savo visuomeniniame teisme teisė savo laiku padariusi nemažą nusikaltimą KAZI VALEIKĄ. Pasiūlyta nuolat gerinti antireliginės propagandos darbą dirbančiųjų tarpe, ypač medicinos darbuotojų tarpe.

Visi komunistai privalo stovėti socialistinio turto sargyboje. Socialistinis teisėtumas—visos liaudies bendras reikalas. Šiuo klausimu kalbėjo rajono prokuroras ALGIRDAS DAUKANTAS. Tačiau praėjusiais metais rajono kooperatyvų sąjungoje, miškų ūkyje buvo iššvaistyta nemaža pinigų, visuomeninio turto. Kepyklos vedėjas Povilas Riauba taip pat pasižymį įvairiomis kombinacijomis. Nemaža visuomeninių lėšų praėjusiais metais iššvaistyta M. Melnikaitės vardo kolūkyje, kur buhalteriu dirbo A. KEPALAS. „Neries“ kolūkyje švaistė visuomenines lėšas buvęs kolūkio pirmininkas BRONIUS STANČIKAS, buvęs to paties kolūkio buhalteris IRĖNA MUSTEIKIENĖ. Bet ir naujai priimtas į šį kolūkį buhalteris HENRIKAS ŠEŠEIKA praeityje pasižymėjo įvairiomis kombinacijomis, grobstymais.

Komunistai ANTANAS DIRDA, LEONAS GARNYS nemažą kalbėjo apie tai, jog politinė agitacija darbo žmonių tarpe bus sėkminga tuomet, kada komunistai, nepartiniai aktyvistai tam bus tinkamai pasiruošę ir bus asmeniniu pavyzdžiu visiems dirbantiems. Todėl jie siūlo nuolat auklėti komunistus, tokius, kaip DANIELIUS TAMOŠIŪNAS, VLADAS JANULIONIS, AUGUSTINAS BUKNYS, VYTAUTAS BARONAS, kad jie pateisintų visur ir visada garbingą komunisto vardą.

Susirinkime taip pat kalbėjo komunistai JULIUS ULBA, ZINA VAITONYTĖ, PETRAS KANIŠAUSKAS, JERONIMAS JARAŠIŪNAS, PETRAS MATUSEVIČIUS, POVLAS ZLOTKUS, STASYS JANILIONIS, ZIGMAS DERELA, ALFONSAS GRIZAS, VALĖ RIDIKIENĖ, ZINA VARKALYTĖ, GEDIMINAS TOTORYS, JUOZAS KIRKILAS, o taip pat Lietuvos KP Centro Komiteto atstovas VYTAUTAS BAJARIŪNAS.

Išrinktas naujas LKP rajono komitetas. Įvykusiame Plenumo pirmuoju sekretoriumi išrinktas JUOZAS PAPLAUSKAS, sekretoriais ALEKSIEJUS ŠAGULINAS ir JUOZAS KIRKILAS.

STALINO KELIU

2 psl. 1960 m. sausio 23 d.

ALDONA—LAUKIAMAS SVEČIAS

„Tarybinio pirmūno“ kolūkyje laiškininke dirba Aldona Lukinskaitė. Nors ji dirba neseniai, tačiau jau spėjo pasižymėti darbštumu, pareiškumu ir sąžiningumu. Į didžiulį krepšį jaunoji laiškininkė susideda laiškus, tytų spaudos, — sako šaulaikraščius, žurnalus ir išskuba. Spauda kolūkiečiai visada gauna laiku. Artelėje beveik nėra kolūkiečių, kurie nebūtų užsiprenumeravę laikraščių ar žurnalų. Netgi seniausieji kolūkiečiai, senukai

dabar sako, kad gyventi tokiame audringame laikotarpyje be laikraščio — neįmanoma. Greitai mano gimtame kolūkyje neliks nei vieno kolūkiečio, kuris neskaitytų spaudos, — sako šaulaikraščius, žurnalus ir išskuba. Spauda kolūkiečiai visada gauna laiku. Artelėje beveik nėra kolūkiečių, kurie nebūtų užsiprenumeravę laikraščių ar žurnalų. Netgi seniausieji kolūkiečiai, senukai

J. Ginaitytė

Kodėl taip yra?..

„Mituvos“ kolūkyje bibliotekos vedėja dirba Elvyra Leišytė. Ji kultūriname darbe jau dirba gana seniai. Aišku, jai žinomas darbas, gerai pažįsta vietinį jaunimą, saviveiklininkus, bet kartu su tuo ji žino ir „gudrybių“... Kartą aš nugirdau, kad kažkas iš kultūros darbuotojų ją gyrė už tai, jog jos vadovaujama biblioteka lanko gana daug skaitytojų. Sukau galvą keletą dienų: juk tikrai žinau, kad ji bibliotekoje beveik nesirodo. Tai iš kur gi tie skaitytojai? Ogi visai paprastai — už kokią nesamą skaitytoją negi

J. Liepa

MŪSŲ MEDŽIAGOS PĖDSAKAIS

„Aplė „išradinumą“

Tokio pavadinimo žinutė praėjusių metų lapkričio 25 buvo atspausdinta 1959 m. — 28 d. d., pagal VFV Šiaurės 9 d. „Stalino keliu“ Nr. 96 (1376), kurioje pensininkė Julė Petronytė nusiskundė Kupiškio vaistinės Nr. 226 darbu. Rajono vykdomojo komiteto bendrojo skyriaus vedėja redakcijai praneša, kad Kupiškio vaistinėje Nr. 226

.RESPUBLIKOS SAVIVEIKLININKAMS

Jubiliejiniai dainų šventelės ruošiasi ne tik respublikos saviveiklininkai, bet ir liaudies muzikos instrumentų meistrai. Vilniuje esančių Lietuvos teatro draugijos liaudies muzikos instrumentų dirbtuvų kolektyvas, vadovaujamas plačiai žinomo meistro Prano Servos, jau pagamino nemažą kanklių, birbynų, lumzdelių, skudučių.

Nuotraukoje: Pranas Serva.

V. Bražo nuotr.

Jų likimas—visuomenės rankose

Buvo vidudienis. Į kontorą vienas po kito rinkosi kolūkiečiai. Šiandien visuotinis Mičiurino vardo kolūkio kolūkiečių susirinkimas. Kiekvienam idomu, kiekvienam reikia apsilankyti, pabuvoti... O vienas kitas jau garsiai pareiškė davo:

— Ne tik visuotinis šandien... Pakratysim už kurdašiaus ir įkyrėjusius degtindarius!..

Iš tiesų, pats idomiausias klausimas šiame visuotiniame susirinkime ir buvo naminės degtinės gamintojų byla. Kas gi tie degtindariai? Ogi Rimantas Gu-

das ir Antanas Breskus. Prieš pateikiant klausimą, ką su jais daryti, pirmausia kolūkiečiai buvo supažindinti su abiejų bylomis. Buvo išaiškinta, kaip žmogų žaloja degtinė, ypač žmogų naminė degtinė. Taip pat buvo išaiškinta, ar ne dėl to minėtas kolūkis atsilieka gamyboje, kad ne tik kai kurie kolūkiečiai, bet ir valdybos nariai neatsisako išgerti naminės degtinės stiklą. Kartais būna dar blogiau — jie girtuokliauja, užmiršę visuomeninį darbą, ištisomis dienomis. Ypač naminės degtinės ir alaus „globai“ yra atsida-

vęs Bronius Zlotkus, kuris net ašaras parodė, kada milicijos darbuotojai įsinegą išvertė brogą... Šiame kolūkyje nemaža degtindarių jau nubausti, kaip pavyzdžiui, Albinas Sabaliauskas, Alfonsas Vilėniskis, Anelė Tručienskienė, Bronius Kručas ir kiti.

Kada buvo pasiūlyta, ką daryti su šiais dviem degtindariais—Rimantu Gudu ir Antanu Bresku,—salėje pasigirdo įvairiausių nuomonių. Tačiau dauguma teigė, kad jie kalti, bet dar neverti atiduoti liaudies teismui. Jų tolesnį elgesį seks patys kaimynai, patys kolūkiečiai.

J. Lašakauskas
Milicijos vyresnysis leitenantas

Iš vienos dienos pašto

—KAZYS BARANAUSKAS—kolūketis visuomenininkas, — taip kalba apie savo kaimyną „Lėvens“ kolūkio narią.

Tai žmogus, kuris niekad nebūna be darbo. Vasarą jis — laukininkystės žymūnas, prisideda prie gausaus derliaus išauginimo. Dabar jis pristato visuomeniniams gyvuliams pašarus.

K. Kaziūnas

Jau tryliką metų, kaip Čiuladų pieno separavimo punkte vedėja dirba STEFA KERŠULYTĖ. Tai atsikavusi savo pamėgtam darbui moteris. Į šį separavimo punktą pieną veža „Neries“ ir „Nemuno“ kolūkiai, paskiri statytojai. Visuomet vedėja savo klientus linksmai sutinka, greitai aptarnauja. Kolūkiečiai patenkinti ir punkte dirbančia ONA ŽEKONIENE.

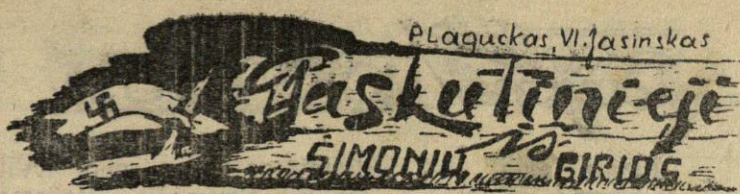
A. Kokys

Kultūringai gyvena „TARYBINIO PIRMŪNO“ kolūkio nariai. Į naujai įrengtą kolūkio salę čia net penkis kartus per savaitę atsilankydavo kilnojamas kinas. Kolūkiečiai tikisi, kad ir dabar, įsijungus į darnią kupiškėnų šeimą, jie nebus pamiršti ir galės vėl reguliariai žiūrėti naujausius kino filmus.

P. Karvelytė

Dar nėra nei pusės metų, kaip „Ateities“ kolūkio kiaulių fermos vedėju pradėjo dirbti BRONIUS UŽAS. Šis komjaunuolis iš pat pirmųjų darbo dienų stengiasi pateisinti parodytą jam pasitikėjimą, palengvinti kiaulių augintojų darbą. Jau dabar bekonų paros priaugimas pakilo iki 750 g.

V. Juodviršytė

(Tęsinys. Pradžia Nr. 99(1379).

—26—

Likę troboje penki vaikučiai įsistebeilija į tėvą. Mėlynis — pabalęs, sukandęs iki kraujo lūpas, niūriai žvelgia į duris, kurios ką tik užsitrenkė. Tačiau nepraeina nei minutė, jos ir vėl atsidaro. Jose visi trys banditai. Jie puola prie eigučio, stveria jį už rankų ir išsitempia virtuvėn. Klykdamį ne savais balsais, vaikučiai puola prie senelės, kuri guldo į lopšėlį kūdikį. Virtuvėje, kurtindami ausis, prabyla šautuvai, tarška automatas. Staiga iki galo atlapindama duris, į vidų plevėsuodama palaidais plaukais, kruvinomis rankomis ir krūtine, paklaikusiomis iš slauto akimis, įpuola Mėlynienė. Ji metasi prie lopšio, prie savo mažylio Antanėlio. Sumišęs kraujas su pienu trykšta ant sūnelio. Vaikai apspinta ją ir, iš baimės netekę žado, žiūri į atsivejančius banditus. Išmėtę vaikučius į šalis, banditai stveria į lopšėlį įsikibusią motiną ir bloškia į kampą. Paskui, lyg išprotėję, ima šaudyti jai į krūtine, galvą, pečius. Pagaliau, kai galva skyla pusiau, jie paliauja ir, ką tik geresnio nutverdami, neša lankan.

Prie užmuštos motinos lavono pripuola vyresnieji. Pusantrų metų Jonukas, net ir tas, trindamas rankelėmis akis, prikepestuoja prie motinos, kurios glamonių nebuvo lemta jam patirti.

—Dievulėliau, dievulėliau, kokie ancikristai! — žiūrėdama, kaip Kavoliūnas ir Varanavičius mindo lavonus, velka lauk kruvinus drabužius, vertingesnius daiktus, šnibžda senukė, visa apsipylusi ašaromis.

—27—

Bet to dar negana. Prieš ją vėl išdygsta Gudas.

—Kur automato diską nukišėt? Mažai, kad nėra?

Gudas, atplėšęs nuo motinos lavono vaikus, sugrūda juos į kitą kampą ir grasindamas šaukia:

—Kuris iš jūsų pavogė diską? Nesurasite — visus iššaudysiu!

Vaikai pasipila po trobą ir, lyg paklaikę, blaškosi

—28—

iš kampo į kampą. Kažkuris, išbėgęs į virtuvę ir išvydęs tįsantį ant aslos su kulkų išdraskyta krūtine tėvą, prišoka prie jo ir glamonėdamas užtinka po ranka automato diską. Pastebi tada jį ir banditai.

Kai visos vertybės buvo išgrobtos ir penki vaikai liko našlaičiais, banditai išsiveda ir vienintelį arklį. Išėdamas žudikas Gudas pasako:

—Aukit, vaikai! Išaugsit blogais vaikais—iššaudysiu...

Troboje, su penkiais išsielvarto alpančiais vaikais, lieka žilaplaukė senutė ir du kraujyje paskendę tėvų lavonai.

Liejasi kraujas

Teofilio Gudo gauja, liedama kraują ir ašaras, siaučia toliau...

1948 m. birželio mėn. 26 d. Pelyšių kaime nužudomi neturtingas batsiuvys Danielius Indriūnas, jo žmona Emilija Indriūnienė (gimusi 1889 m.), keturiolikmetė jų dukrelė Genė Indriūnaitė;

1948 m. rugpjūčio mėn. 1 d. Migonių kaime buvo nužudyti eiguļys Jonas Rimkus, jo žmona Zosė Rimkuvienė (40 metų), jų aštuoniolikmetė dukra Stasė Rimkutė.

(B. d.).

STALINO
KELIU

3 psl. 1960 m. sausio 23 d.

Rajono MOKYKLOSE

**Paminėjome
S. V. Kovalevskaja**

VI. Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos matematikų būrelis (vadovas mokytojas V. Umbrasas) suruošė S. V. Kovalevskajos 110 gimimo metinių minėjimą. Aktyviausi būrelio nariai J. Juozevičiūtė, G. Juršytė ir V. Barzdenytė padarė pranešimus apie S. V. Kovalevskajos gyvenimą, jos pasaulinės reikšmės darbus matematikos srityje.

Vakaro metu buvo organizuoti įdomūs matematiniai atrakcionai ir galvosūkliai.

K. Ylaite
R. Alikas

**„Rusų literatūros reikšmė
pasaulinei literatūrai“**

Tokia tema vakarą suruošė VI. Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos moksleiviai. Turininguose pranešimuose buvo nušviestas rusų

literatūros kelias nuo XVII iki XX šimtmečio. Vakaras praėjo su dideliu pasisekimu.

A. Rimantas

**Žaidžia jaunieji šaškių
mėgėjai**

Šaškininkų varžybos įvyko Virbališkių septynmetėje mokykloje. Čia susitiko geriausi V, VI ir VII klasių šaškininkai. Nugalėtoju tapo V klasės komanda, kurios sudėtyje žaidė P. Puzinaitė, R. Babickas ir V. Babickas. Antroje vietoje pasiliko šeštakai, o septyntokams teko patenkinti trečiąją vietą.

K. Murnikovas

**Aptarėme knygą „Kaip
grūdinosi plienas“**

Subačiaus vidurinės mokyklos vyresniųjų klasių moksleiviai aptarė N. Ostrovskio knygą „Kaip grūdinosi plienas“. Su rašytojo

gyvenimu supažindino abiturientas A. Jankauskas. Pagrindinių romano veikėjų — komunistų ir komjaunuolių — charakteristikas apibūdino dešimtokas A. Silickas. Nemaža įdomių ir puikių rašytojo minčių pačitavo XI klasės moksleivis G. Rudzinskas.

P. Dagys

Būna ir taip...

Šepetos durpių-kraiko gamyklų gyvenvietė kyla ne savaitėmis, bet dienomis. Ją stato Kauno statybos-montavimo valdyba. Kiek ten jaunų statytojų, kiek puikių darbininkų! Bet, deja, yra ir...

Kartą atsitiko taip.

Darbininkai Jonas ir Antanas Kriaučiūnai, Julius Vienažindis, Vytautas Baronas, Antanas Augustinas kone valandą tyčiojosi, juokėsi, įžeidinėjo savo bendradarbes Lionę Mačionytę, Albiną Matuškaitę, Praną Bardauskaitę, Bronę Butkutę ir Danutę Totorytę. Po to visi šie vyrai, su patinusiais nuo negrąžtų kalbų liežuviais, sustojo į ratelį, o jų vadovas inžinierius J. Nikitinas susirūpinęs pareiškė:

— Dabar, vyrai, sušukit „valio“!

— Valio! — net Šepeta sugriaudė nuo riksmo.

— Ačiū dievulėliui, matyt, visi dar su liežuviais...

...Minėti vaikinai dienų dienas užgaulioja merginas. To nesmerkia ir inžinierius J. Nikitinas. Bet tai nedaro garbės mums, statybininkams.

P. Petrauskas

Užsienio šypsenos

Žmona sako vyrui:

— Praėjusiais metais mes padovanojome mano mamai gimimo dienos progą kėdę. Ką galėtume padovanoti jai šiemet?

— Prijungti prie tos kėdės elektrą.

— Kaip vakar pasibaigė tavo ginčas su žmona?

— Ji atsliauzė pas mane ant kelių.

— Nejau? Ir ką ji pasakė?

— Ji pasakė: „Bailly tu niekingas, lįsk iš palovės!“

Gaisrininkų skelbimas:

„Nerūkykite patale. Pelelai, kuriuos paskui reikės išsluoti, gali būti jūsų pelelai“.

Žmona sako vyrui:

— Aš užbėgsiu minutei pas kaimynę. Neužmiršk pamai-

šyti kas pusvalandį verdančią sriubą.

— Aš išeinu, — tarė moteris naujai auklei, — neužmirškite paguldėti vaikus devintą valandą.

Parėjusi namo, jį paklausė auklė, kaip elgėsi vaikai.

— Labai gerai. Aš beveik visus paguldžiau, — atsakė auklė. — Tik tas jūsu vyriausiasis, rudaplaukis, labai nepaklusnus. Jis ilgai spyriojosi!

— Rudaplaukis?! — susuko moteris. — Taigi jis mano vyras.

Šeimininkas (po medžioklės su grupė draugų): — Ar jau visi susirinkote?

Vienas iš svečių: — Visi. Šeimininkas: — Dėkui dievui, vadinasi, pašoviau kiškį.

Į lektuvą išėdė keleivis, skraidęs takstančius kilometrų, ir keleivis, skrendantis lektuvu pirmą kartą. Išsigandęs naujokas žvilgtelėjo pro langą ir kumstelėjo savo kaimynui:

— Pažiūrėkite į šiuos žmones ten, žemai, jie atrodo kaip skruzdės.

— Ten ir yra skruzdės, — atsakė kaimynas, — mes dar nepakilome.

Redaktorius S. Zauka

Vokietijos Federatyvinės Respublikos gyventojai protestuoja prieš besitęsiantį maisto produktų kainų kilimą ir gyvenimo lygio smukimą. Nuotraukoje: demonstracija Maince. Plakate rašoma: „Kas gali pirkti bulves?“ Centralbildo nuotrauka

Bibliotekoms — nuolatinį dėmesį

Laikraštis, knyga — aštriausios mūsų Partijos ginklas. Jų vaidmuo ypač didelis šiandien, kai, sudarant materialinę bazę komunizmui, reikia suformuoti ir komunistinę liaudies pasaulėžiūrą. Bibliotekos, lygiai kaip ir mokyklos, šiandien yra ideologinės kovos štabai, vadovaujantieji kovai už komunistinį žmogų.

Kupiškio rajone yra 26 masinės bibliotekos, kiekviena vidurinė, septynmetė ir net pradinė mokykla turi savo bibliotekas. Su knyga daugumoje dirba turį tinkamą išsilavinimą ar besimokantieji neakivaizdiniu būdu asmenys.

Atrodo, kad bibliotekos turėtų valdinti didelį vaidmenį šioje ideologinėje kovoje. Tačiau, kaip parodė susipažinimas su rajono bibliotekomis, daugumoje šis ginklas netekęs savo reikiamo aštrumo.

KADRAI NULEMIA VISKĄ. Galima didžiulis rajoninės bibliotekos vedėja O. Indrelienė, vaikų bibliotekos vedėja B. Vareikaite, Subačiaus gyvenvietės bibliotekos vedėja R. Burbaite, nuoširdžiai dirbančiomis propaguojant knygą gyventojų tarpe. Tačiau darnioje bibliotekininkų šeimoje dar yra žmonių, tolimų nuo ideologinio darbo kaimo.

Tokiems žmonėms, kaip L. Montvilaitė („Neries“ kolūkis) ir P. Kulikauskaitė („Pergalės“ kolūkis), negalima patikėti atsakingo bibliotekininko darbo. Joms svetimas ideologinis darbas, jos nemėgsta dirbti su knyga,

nepropaguoja jos gyventojų tarpe, nevykdo duotų konkrečių įpareigojimų.

Bloga padėtis su Subačiaus ir Šimonių vidurinių mokyklų bei kai kurių septynmetėjų mokyklų bibliotekų darbuotojais.

KUR DINGO BIBLIOTEKŲ TARYBOS? Gerų rezultatų pasiekama tada, kai darban įsijungia visuomenės atstovai, komunistai, profsąjunginės ir tarybinės organizacijos, kurių atstovai sudaro bibliotekų tarybas. Šiuo metu veiksmingesnė yra taryba prie rajoninės vaikų bibliotekos. Tarybos nariai: vyr. pionierių vadovė I. Karazijaitė, mokyt. J. Ožalas ir kt. gana aktyviai vairuoja šios bibliotekos veiklą.

O jei prie kai kurių kaimo bibliotekų tokios tarybos ir sudarytos, tai visai neveiksmingos, egzistuoja tik popieriuje.

Pr. Pankauskas

LTSR Valst. resp. bibliotekos pedagogas-metodistas

L. Gaigalas

— Tu, Balčiūnai, negalėtumei būti geru sukčiumi...

— Kodėl gi? — nustebo Kazys Balčiūnas iš „Skodinio“ kolūkio.

— O todėl, kad palieki labai didelius pėdsakus. Išsisą gyvenamasis namas...

...Balčiūnas nedirba jokio višumonei naudingo darbo. „O kolūkio bijo kaip velnias kryžiaus“, — sako kolūkiečiai. Tie bačkelės, jog ir su traktoriumi sa, prieš kurį laiką jis buvo Šepetos durpių-kraiko gamyklo-

Nociūnų kaime pas Stasį Stuką apsigyvenusi Bronė Matekaitė visą laiką galvojo, kaip pasigaminti namuose magnetą... Ir galop jai pavyko. Magnetą pakeitė iš cukrinių runkelių gaminamas drumstas „gorgelis“. Bronius Keršulis, Aloyzas Kulpančius, Antanas Skėrys suomenėi naudingo darbo. „O (Kupiškis, Gorkio gatvė), Alfonsas Ivanauskas taip prilipo prie žiaus“, — sako kolūkiečiai. Tie bačkelės, jog ir su traktoriumi nuo jos nebeatplėši...

B. Genys

„Mūsų rytojaus“ kolūkis

Šiai kino apysakai scenarijų parašė V. Ježovas ir G. Čuchrajus. Pagrindinius vaidmenis atlieka: Aljoša — Volodja Ivašovas, Šura — Žana Prochorenko, Aljošos motina — Antonina Maksimova, generolas — Nikolajus Kriučkovas. Filmą pastatė kino studija „Mosfilm“ 1959 metais.

Nuotraukoje: kadras iš kino filmo „BALADĖ APIE KAREIVĮ“.

Pil. Matekonienė - Senvaitytė Pil. Rasiulienė - Baltušytė Ele- Apolonija, Antano d., gyv. Kupiškio m., M. kio m., Tarybų a. Nr. 4, iškėlė Gorkio gt. Nr. 7a, iškėlė ištuokos ištuokos bylą pil. Matekoninui bylą pil. Rasiuliui Petru, Petro s., Juozui, Jono s., gyv. Kupiškio raj., gyv. Kupiškio raj., Laukminiškių km. Pajuodupės km. Bylą nagrinės Kupiškio rajono liaudies teismas.

**STALINO
KELIU**

4 psl. 1960 m. sausio 23 d.